

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-
методичної та
навчальної роботи
_____ О. Б. Жильцов
“ ____ ” _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ
(АНГЛІЙСЬКОЇ)

ОС: **Магістр**
Галузь знань: **03 Гуманітарні науки**
Спеціальність: **035 Філологія**
Спеціалізація: **Мова і література (французька)**

Київ 2016

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	8
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I. Дієслова, що виражають думку, волю, наказ і почуття..</i>	<i>8</i>
<i>Змістовий модуль II. Граматичні засоби вираження причини, наслідку, гіпотези і умови. ....</i>	<i>9</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни “Теоретичні питання граматики другої іноземної (англійської) мови”	11
V. Плани семінарських занять.	12
VI. Завдання для самостійної роботи.	15
VII. Індивідуальні навчальні завдання.	16
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.	18
IX. Методи навчання.	21
X. Методичне забезпечення курсу.	21
XI. Питання до заліку.	22
XII. Рекомендована література	
Основна.	23
Додаткова.	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни "Теоретичні питання граматики другої іноземної (англійської) мови" є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 8.02030302 „Мова і література (французька)” відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Мета програми – ознайомити студентів зі структурою англійської граматики, навчити утворювати прості і складні речення та розуміти загальну природу англійського дієслова.

Програма призначена для студентів денної форми навчання Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Теоретичний курс з другої іноземної мови (англійської) має загально-освітнє значення і забезпечує всебічну підготовку вчителів іноземної мови та закладає основу для їх подальшого самовдосконалення, опанування граматичними, соціокультурними та лінгвокраїнознавчими знаннями.

У зв'язку з цим курс передбачає формування граматичної і країнознавчої компетенції у студентів, які вивчають англійську мову як другу іноземну.

Навчальна програма передбачає вивчення дієслів, які виражають думку (дієслова декларування, судження, оцінки та сумніву) волю, наказ, заборону (особливості їх вживання в коротких незалежних реченнях і в підрядних) різного роду почуття (захоплення, дружба, любов, довіра, перевага, антипатія, злість, ненависть, роздратування, страх, подив, жаль, сум, нудьга тощо).

Провідна ідея курсу – ознайомити студентів, для яких англійська мова є другою іноземною, з дієслівними способами (дійсним, умовним, наказовим та субжонктивом) і навчити їх використовувати ці способи при написанні мотиваційного листа та резюме.

Курс "Теоретичні питання граматики другої іноземної (англійської) мови" має за мету сприяти збагаченню і поглибленню знань студентів з англійської мови.

В основу програми покладено такі положення:

1. Оволодіння англійською мовою у рамках теоретичного курсу розглядається як формування у студентів сукупності навичок і вмінь, необхідних для їхньої подальшої професійної діяльності.

2. Викладач і студент розглядаються як активні учасники педагогічного процесу.

3. Теоретичний курс з англійської мови має сприяти формуванню у студентів гуманітарної культури, естетичному вихованню, розширенню їх світогляду і країнознавчої компетенції.

Програма викладання дисципліни "Теоретичні питання граматики другої іноземної (англійської) мови" розрахована на один семестр навчання на п'ятому курсі.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 94 год., із них 4 год. – поточне консультування, 90 год. – самостійна робота.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Теоретичні питання граматики другої іноземної (англійської) мови

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>94 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 год.</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань</p> <p>03 Гуманітарні науки 035 Філологія</p> <p>Спеціалізація</p> <p>Мова і література (французька)</p> <p>Освітній ступінь <i>"магістр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1.</p> <p>Семестр: 2</p> <p>Аудиторні заняття: 4 години, з них:</p> <p>Поточне консультування: <i>4 години</i></p> <p>Самостійна робота: 90 години</p> <p>Вид контролю: <u>ПМК</u></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Тема</i>	<i>Кількість годин, відведених на:</i>					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійну роботу	Індивідуальну роботу	Проміжний контроль	Підсумковий контроль
<p>Змістовий модуль I. <u>Тема № 1.</u> Дієслова, що виражають думку (декларування, судження, оцінка, сумнів).</p> <p><u>Тема № 2.</u> Дієслова, що виражають волю, наказ і заборону.</p> <p><u>Тема № 3.</u> Дієслова, що виражають почуття захоплення, дружба, любов, антипатія, ненависть, злість, страх, сум тощо).</p>						
<i>Разом</i>		2	45			
<p>Змістовий модуль II. <u>Тема № 4.</u> Граматичні вираження причини.</p> <p><u>Тема № 5.</u> Граматичні засоби вираження наслідку.</p> <p><u>Тема № 6.</u> Граматичні засоби вираження гіпотези та умови.</p> <p><u>Тема № 7.</u> Написання мотиваційного листа резюме.</p>						
<i>Разом</i>		2	45			
<i>Разом годин:</i>		4	90			

III. ПРОГРАМА

Змістовий модуль I

Тема № 1. Дієслова, що виражають думку (декларування, судження, оцінка, сумнів).

Особливості вживання дієслів декларування; дієслів судження і оцінки; дієслів сумніву. Написання короткого листа з елементами позначення сумніву і невпевненості.

Тема № 2. Дієслова, що виражають волю, наказ і заборону.

Способи вираження волі, наказу і заборони у коротких незалежних реченнях за допомогою простого дієслова в наказовому способі, за допомогою дієслова у теперішньому або майбутньому часі дійсного способу, за допомогою інфінітиву, за допомогою умовного способу у формах ввічливості. Рольова гра «Учитель- учні».

Тема 3. Дієслова, що виражають почуття.

Почуття захоплення, дружба, любов, антипатія, ненависть, роздратування, жаль, страх, подив, сум тощо. Вираження почуттів за допомогою окличного речення, звертання, вигуку, ономапоєї.

Змістовий модуль II

Тема 4. Граматичні засоби вираження причини.

Вираження причини за допомогою пунктуації « : « (дві крапки) або за допомогою сурядного сполучника, за допомогою дійсного або умовного способів та за допомогою підрядного речення причини.

Складання короткого листа з елементами позначення причини.

Тема 5. Граматичні засоби вираження наслідку.

Вираження наслідку за допомогою пунктуації : дві крапки «: «; за допомогою сурядних сполучників і сполучних слів thus, hence, this way; за допомогою підрядних речень. Рольова гра « дисципліна в класі і її наслідки.»

Тема 6. Граматичні засоби вираження гіпотези та умови.

Граматичні та лексичні засоби вираження гіпотези і причини. Засоби вираження імовірності, можливості, умови та подвійної гіпотези. Особливості вживання умовного способу і суб'єктиву для вираження гіпотези.

Тема 7. Написання мотиваційного листа і резюме.

Вивчивши граматико-семантичні особливості англійського дієслова, пропонується написання мотиваційного листа і резюме.

IV. Навчально-методична карта дисципліни "Теоретичні питання граматики другої іноземної (англійської) мови"

Разом: 94 год., з них поточне консультування – 4 год., самостійна робота – 90 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			
Назва модуля	Граматичні засоби вираження думки, волі, наказу і почуттів			Граматичні засоби вираження причини, наслідку і гіпотези.			
Кількість балів за модуль	18 балів			54 балів			
Теми консультаційних занять	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7
Присутність	5			5			
Лекції							
Семінарськ							
Дата							
Дом.завд.	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Самостійна робота	15 балів						
ІНДЗ	30 балів						

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Дієслова, що виражають думку, волю, наказ і почуття			
Тема 1. Дієслова, що виражають думку (декларування, судження, оцінка, сумнів) – 15 год.	Поточне консультування, залік	5	I
Тема 2. Дієслова, що виражають волю, наказ і заборону – 15 год.	Поточне консультування, залік	5	II
Тема 3. Дієслова, що виражають почуття – 15 год.	Поточне консультування, залік	5	III
Змістовий модуль II.			
Граматичні засоби вираження причини, наслідку, гіпотези і умови.			
Тема 4. Граматичні засоби вираження причини – 10 год. Опрацювання фахових видань	Поточне консультування, залік	5	IV
Тема 5. Граматичні засоби вираження наслідку – 10 год. Опрацювання фахових видань	Поточне консультування, залік	5	V
Тема 6. Граматичні засоби вираження гіпотези – 10 год.	Поточне консультування, залік	5	VI
Тема 7. Написання мотиваційного листа і резюме – 15 год.	Поточне консультування, залік	5	VII
Загальна кількість годин - 90		35	

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу "Спецкурс з другої іноземної (англійської) мови" – це вид науково-дослідної роботи студентів, яка передбачає самостійне вивчення певної наукової проблеми із застосуванням відповідного комплексу теоретичних знань і навичок, а також творчий підхід до висвітлення обраного питання.

Мета ІНДЗ: поглиблення, систематизація та практичне застосування знань із навчального курсу, формування творчого аналітичного підходу до розв'язання поставленої наукової проблеми.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час виконання

самостійної роботи.

Вид ІНДЗ, вимоги до нього та оцінювання:
презентація, присвячена певній країнознавчій проблемі (30 балів)

Орієнтовна тематика проблемних досліджень для виконання ІНДЗ:

Скласти:

1. Мотиваційний лист.
2. Резюме.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання ІНДЗ
(наукового дослідження або доповіді)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30-25	Відмінно
Достатній	24-16	Добре
Середній	15- 8	Задовільно
Низький	0-7	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни "Спецкурс з другої іноземної (англійської) мови".

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

Таблиця 7.2

Критерії оцінювання ІНДЗ
(наукового дослідження або доповіді)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Структура роботи: стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту, чіткий порядок викладу інформації	9 балів
2.	Орфоепічна та орфографічна грамотність.	9 балів
3.	Оптимальний добір графічних зображень (фотографії, схеми, таблиці, діаграми, малюнки тощо).	6 балів
4.	Відповідність змісту презентації її назві	3 бали
5.	Використання в презентації аудіофайлів	3 бали
Разом		30 балів

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Спецкурс з другої іноземної (англійської) мови" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування занять з поточного консультування	5	2	10
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	7	35
5.	ІНДЗ	30	1	30
6.	Опрацювання фахових видань	5	10	50
7.	Модульна контрольна робота	25	1	25
максимальна кількість балів 150				

Коефіцієнт: $150:100=1,5$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна), пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація.
- *Творчі:* виконання творчих завдань (реалізація поставленого творчого завдання).

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі, творчі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з науково-теоретичними джерелами; виконання індивідуальних навчальних та творчих завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ ілюстративні матеріали, відеофільми, слайди.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Волкова Л.М. Теоретична грамати́ка англійської мови: Сучасний підхід. – К.: Освіта України, 2009. – 256 с.
2. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. — Вінниця: Нова кн., 2001. — 126 с.
3. Гак В. Г. Языковые преобразования. –М.: Языки русской культуры, 1998. -786 с.
4. Самойлова О. П.,Комірна Є. В. Практична грамати́ка англійської мови. Київ, Видавничий дім «Ін Юре»,-2008, 511с.
5. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. М.: Наука, 1986. -143с.
6. Федорова Л. О., Куликова В. Г. Курс лексикології англійської мови.,Київ, КНЛУ -2003, -186с.

Додаткова

1. Єфімов Л.П. Стилїстика англійської мови. . – Вінниця,2004.
2. Теоретичні питання граматики другої іноземної мови (англійської): Робоча навчальна програма / Уклад. Мельник В.І. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2011. – 17 с.
3. V.A. Kukharenko A Book of Practice in Stylistics. . –Vinnitsa, 2002.